

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาการจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของเครือข่ายภาคประชาชน ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ได้แก่ คณะกรรมการบริหารระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จำนวน 14 คน คณะอนุกรรมการในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จำนวน 17 คน ประธานชมรมสร้างสุขภาพประจำหมู่บ้าน จำนวน 20 คน ประธานชมรมแม่บ้านประจำหมู่บ้าน จำนวน 10 คน ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รวมทั้งสิ้น 51 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก, 2553)

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษามี จำนวน 5 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ คัดเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ในช่วงเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2554 ได้แก่ ประธานคณะกรรมการบริหารระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จำนวน 1 คน เลขานุการ จำนวน 1 คน ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จำนวน 1 คน และคณะกรรมการ จำนวน 3 คน รวมจำนวน 6 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 4 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการบริหารระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่ง ในเดือนธันวาคม 2554 ถึง เดือน มกราคม 2555 จำนวน 8 คน

กลุ่มที่ 2 คณะอนุกรรมการระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในเดือนธันวาคม 2554 ถึง เดือน มกราคม 2555 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน

กลุ่มที่ 3 ประธานชมรมการออกกำลังกายประจำหมู่บ้าน เลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 4 ประธานชมรมแม่บ้านประจำหมู่บ้าน เลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ สำหรับประธานคณะกรรมการบริหาร เลขานุการ กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น และคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นตามแบบประเมินการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ได้แก่ การบริหารจัดการกองทุน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารกองทุน และมีการสร้างนวัตกรรมสุขภาพชุมชนที่แก้ไขปัญหาสุขภาพตามแนวทางการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสภาพตามชุดสิทธิประโยชน์

2. แนวทางสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) สำหรับกลุ่มเป้าหมายตามชุดสิทธิประโยชน์ โดยมีประเด็นคำถาม การบริหารจัดการระบบ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารระบบ และมีการสร้างนวัตกรรมสุขภาพชุมชนที่สามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพ ตามแนวทางการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสภาพตามชุดสิทธิประโยชน์

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity Index)

ผู้ศึกษานำแนวคำถามในการสัมภาษณ์และแนวทางการสนทนากลุ่มให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลชุมชน จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จำนวน 2 ท่านเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบเนื้อหา หลังจากนั้นได้ปรับปรุงและนำไปทดลองใช้กับคณะกรรมการกองทุนระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา เพื่อดูความเข้าใจของคำถามและภาษา

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้เสนอโครงร่างการศึกษาต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ หลังจากได้รับการอนุมัติ ผู้ศึกษาเข้าพบกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา แนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ ขณะเข้าร่วมศึกษากลุ่มตัวอย่างสามารถยกเลิกการให้ข้อมูลระหว่างการศึกษาได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ คำตอบและข้อมูลทุกอย่างถือเป็นความลับ ผู้ศึกษานำมาเสนอเป็นภาพรวมและใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น โดยผู้ที่ให้สัมภาษณ์ต้องลงลายมือชื่อไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ช่วงระหว่างเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554 - เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 โดยมีการดำเนินงานดังนี้

1. ทำหนังสือแนะนำตัว ขออนุญาตเก็บข้อมูลจาก คณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่ใจ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตเก็บข้อมูลกับประชาชน ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติ ผู้ศึกษาเข้าพบผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่สุกเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. พบกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์ การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างและอธิบายการตอบแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม
4. ผู้ศึกษาสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ใช้เวลาประมาณคนละ 1 ชั่วโมงและมีการบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องบันทึกเสียง
5. ผู้ศึกษาทำการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 กลุ่มคณะกรรมการบริหาร กลุ่มที่ 2 กลุ่มคณะอนุกรรมการ กลุ่มที่ 3 กลุ่มประธานชมรมสร้างสุขภาพและกลุ่มที่ 4 กลุ่มประธานชมรมแม่บ้าน ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม ๆ ละประมาณ 1 ชั่วโมงและมีการบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องบันทึกเสียง
6. ผู้ศึกษาและผู้ช่วยจดบันทึกเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ผ่านการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา รายละเอียดของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มนำมาจัดหมวดหมู่เนื้อหา ตามแบบ
ประเมินการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของสำนักงานหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2553